

AJALOO AINEKAVA. SAUGA PÕHIKOOL

TEEMA	ÕPITULEMUSED	PÄDEVUSED	LÕIMUMINE; LÄBIVAD TEEMAD
<p>5.KLASS AJALOO ALGÕPETUS 1.Ajaarvamine. Ajaga seotud mõisted. Ajalooperioodid: muinasaeg, vanaaeg, keskaeg, uusaeg, lähiajalugu.</p> <p>2.Ajalugu ja ajalooallikad. Allikate tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muistised. Muuseum ja arhiiv.</p> <p>3.Eluolu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inimeste elu kiviajal. • Maaviljeluse algus. • Metalliajastu algus. • Klassühiskonna ja esimeste riikide teke • Eesti muinasajal. <p>Eestlased, suhted naabritega muinasaja lõpul. Linnused, muinasmaakonnad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti talu ja rehielamu • Talupojad ja aadlikud. • Keskaegne linn, käsitöölised ja kaupmehed. Hanasakaubandus. • Eesti Rootsi ja Vene 	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab kontekstis aja mõistega seonduvaid sõnu, lühendeid ja fraase <i>sajand, aastatuhat, eKr, pKr, araabia numbrid, Rooma numbrid, ajaloo periodiseerimine;</i> • kirjeldab mõnda minevikusündmust ja inimeste eluolu minevikus; • leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid; • teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest; • kasutab kontekstis ajalooallikatega seonduvaid mõisteid <i>kirjalik-, suuline-esemeline allikas;</i> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kirjeldab inimeste eluolu minevikus; • kirjeldab mõnda minevikusündmust; • koostab kava ja lühijuttu; • kasutab ajalookaarti 	<p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab mineviku toimunu seoseid tänapäevaga.</p>	<p><u>Lõiming</u> *Matemaatika : araabia ja rooma numbrid</p> <p><u>Lõiming</u> *Loodusõpetus : aed ja põld</p> <p>Läbivad teemad * Keskkond ja jätkusuutlik areng * Kultuuriline identiteet</p>

<p>riigikoosseisus.Muu-datused majanduses ja poliitikas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti talupoegade elu XIX saj, muutused õiguslikus seisundis. • Elu Eesti Vabariigis • Eesti Teise maailmasõja ajal • Elu Eesti NSV-s • Elu taasiseseisvunud Eestis <p>4. Ajaloosündmused ja ajaloolised isikud.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eestlaste muistne vabadusvõitlus. Lembitu • Jüriöö ülestõus • Eestlased ja ristiusk. Martin Luther Liivi sõda 1558-1583 • Vaimuelu Rootsi ajal. Forselius.Gustav II Adolf. • Põhjasõda 1700-1721 Peeter I. Karl XII • Rahvavalgustajategevus. A.W.Hupel, P.E.Wilde • Esimesed eestlased Tartu ülikoolis.K.J.Peterson Kreutzwald ,Faehlmann • Rahvuslik ärkamine. I üldlaulupidu.Jannsen, Hurt, Jakobson. • Eesti lipu sünd.EÜS. • Eesti Vabariigi sünd. • Vabadussõda .Laidoner, Kuperjanov, Poska. Tartu rahu • Eesti NSVL-i võimu all • Eesti taasiseseisvumine 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • töötab lihtsamate allikatega; • väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kirjeldab inimeste eluolu minevikus; • kirjeldab mõnda minevikusündmust; • koostab kava ja lühijuttu; • kasutab ajalookaarti • leiab õpitu põhjal lihtsamaid seoseid 	<p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga.</p>	<p>Läbivad teemad</p> <ul style="list-style-type: none"> * Keskkond ja jätkusuutlik areng * Kultuuriline identiteet * Väärtused ja kõlblus <p><u>Lõiming</u></p> <ul style="list-style-type: none"> *Krijandus: muistendid *Muusikaõpetus:laulupeod, Eesti hümn
--	---	--	---

<p>6.KLASS MUINASAEG JA VANAAEG</p> <p>Aeg ja ajaarvamine. Muinas- ja vanaaja periodiseerimine</p> <p>Ajalugu ja ajalooallikad. Allikmaterjalide tõlgendamine.</p> <p>Muinasaeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> Muinasaja arengujärgud ja nende üldiseloomustus:kiviaja inimeste tegevusalad,põlluharimise algus,loomade kodustamine,käsitöö areng, metallide kasutusele võtmine. Eesti ala vanim asustus. Eesti nooremal kiviajal , Pulli,Kunda. Eesti .Eesti metalliajastu algul. <p>Vanaaeg Vanaaja sisu ja üldiseloomustus: ajalised piirid, looduslikud olud.</p> <p>Vana-Ida:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vana-Egiptus. Egiptuse riigikorraldus. Thutmosis III,Ramses II, Tutanhamon. Vana-Egiptuse eluolu, religioon, kultuurisaavutused. Mesopotaamia. Sumerite linnriigid,leiutised 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjeldab muinasaja inimese eluviisi ja tegevusalasid; näitab kaardil ja põhjendab, miks ja mis piirkondades sai alguse põlluharimine; teab, missuguseid muudatusi ühiskonnaelus tõi kaasa metallide kasutusele võtmine; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>kiviaeg,pronksiaeg,rauaaeg,varanduslik ebavõrdsus,sugukond,hõim;</i> teab, et Eesti esimesed asustusalad olid Pulli ja Kunda. <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vana-aja kõrgkultuurid; näitab kaardil Egiptust ja Mesopotaamiat; selgitab, milline oli vanaaja riiklik korraldus, kirjeldab vanaaja elulaadi ja religiooni Egiptuse ja Mesopotaamia näitel; teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri; toob näiteid kultuurisaavutustest (püramiidid, Babülioni rippaiad); seletab mõisteid <i>tsivilisatsioon, linnriik, vaarao ,muumia, sfinks ,tempel, püramiid, preester;</i> teab,kes olid Thutmosis III 	<p>Väljendab end selgelt ja asjakohaselt</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga.</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab põhjuseid, tagajärgi ning nendevahelisi seoseid.</p> <p>Analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Mõistab minevikus</p>	<p><u>Lõiming</u></p> <p>*Matemaatika: Rooma ja araabia numbrid, positiivsed ja negatiivsed arvud</p> <p>*Loodusõpetus : aed ja põld</p> <p>*Geograafia: informatsiooni leidmine kaardilt</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>* Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>* Kultuuriline identiteet</p> <p>* Väärtused ja kõlblus</p> <p>* Tehnoloogia: tehnika areng ajastute kaudu, lähtudes materjalidest ja</p>
--	--	--	---

<p>(ratas,potikeder),Hammurabi seadused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iisraeli ja Juuda riik. Ainujumala usk,Vana Testament • Vana-Ida kõrgkultuurid põhijooned. <p><u>Vana-Kreeka:</u> vanim kõrgkultuur Euroopas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreeka loodus ja rahvastik. Kreeta-Mükeene kultuur. • Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ja Spartas. • Kreeka-Pärsia sõjad. • Ateena õitseng. • Vana-Kreeka kultuuri põhijooned. Olümpiamängud, religioon,mütoloogia, teater, kunst, arhitektuur (Ateena akropol), skulptuur, vaasimaal, hellenite igapäevaelu. • Linnriikide nõrgenemine, alistumine Makedooniale • Hellenism. 	<p>Ramses,Tutanhamon,Hammurabi Mooses ja Taavet</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et Iisraelis tekkis monoteistlik religioon; selgitab, mis on Vana Testament. <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • näitab kaardil Kreetat, Kreekat, Balkani poolsaart, Ateenat ja Spartat ning kirjeldab riigi laienemist hellenismi perioodil; • teab,et Vana-Kreeka tsivilisatsioon sai alguse Kreeta-Mükeene kultuurist; • tunneb Vana-Kreeka ühiskonnakorraldust Ateena ja Sparta näitel ning võrdleb neid kirjelduse põhjal; • kirjeldab Vana-Kreeka kultuuri ja eluolu iseloomulikke jooni järgmistes valdkondades:kirjandus,teater, religioon, kunst, sport; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>polis, rahvakoosolek, akropol, agora,türann, aristokraatia, demokraatia, kodanik, ori, eepos, tragöödia, komöödia, skulptuur,hellenid, tähestik, Trooja sõda, olümpiamängud</i> • teab, kes olid Zeus, Herakles, Homeros, Herodotos, Perikles, 	<p>toimunu seoseid tänapäevaga.</p> <p>Mõistab põhjuseid ja tagajärgi ning nendevahelisi seoseid.</p> <p>Analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga</p>	<p>töötlusviisidest</p> <p>* Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõiming</u> *Kunstiõp: arhitektuur, kujutav kunst *Kirjandus : Teatri süünd. Kreeka müüdid</p> <p>Läbivad teemad: * Väärtused ja kõlblus * Tehnoloogia: tehnika areng</p>
--	--	--	--

<p>Vana-Rooma:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, Rooma linna tekkimine, kuningad, vabariik, ühiskondlik korraldus • Rooma võimu laienemine Vahemere maades. • Puunia sõjad.Hannibal. • Kodusõjad Roomas. Caesar, vabariigi lõpp. • Rooma keisririik, ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine • Eluolu ja kultuur.Rooma kui antiikaja suurlinn ja keskus; kunst ja arhitektuur, avalikud mängud, Colosseum. • Kristluse tekkimine ja levik. Rooma impeeriumi nõrgenemine ja kokkuvarisemine. 	<p>Aleksander Suur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • näitab kaardil Apenniini poolsaart, vahemerd, Kartaagot, Roomat, Konstantinoopolit, Ida-Roomat ja Lääne-Roomat; • teab Rooma riigi tekkelugu ning näitab kaardil rooma riigi territooriumi ja selle laienemist; • selgitab Rooma riigikorda eri aegadel • iseloomustab eluolu ja kultuuri Rooma riigis; • seletab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>vabariik,konsul, senat, rahvatribuun, orjandus, amfiteater, gladiaator, legion, kodusõda, kristlus, piibel, Rooma õigus, provints, ladina keel, Ida-Rooma, Lääne-Rooma, Kartaago, Konstantinoopol.</i> • teab, kes on Romulus, Hannibal, Caesar, Augustus ja Jeesus Kristus, iseloomustab nende tegevust. 	<p>Mõistab põhjuseid ja tagajärgi ning nendevahelisi seoseid.</p> <p>Analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p> <p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid arvamusi.</p> <p>Mõistab minevikus toimunu seoseid tänapäevaga</p>	<p>Läbivad teemad</p> <ul style="list-style-type: none"> *Kultuuriline identiteet * Tehnoloogia ja innovatsioon *Väärtused ja kõlblus <p><u>Lõiming</u></p> <ul style="list-style-type: none"> *. Emakeel: kõnekunst * Kunstiõpetus: arhitektuur, skulptuur *Kirjandus: müüdid, piiblllood
--	--	--	---

<p>7.KLASS KESKAEG. Maailm keskajal (476–1492):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskaja koht maailma ajaloos. • Keskaja üldiseloostus; Kirik keskajal. Euroopa rahvaste ristiusustamine. Kiriku osa keskaegses kultuuris; • Frangi riik; • Läänikord Feodaalne hierarhia • Araablased. Araabia kultuur ja selle tähendus Euroopale; Islam. • Põhja-Euroopa. Skandinaavlaste eluviis ja ühiskond; 	<p>Õpilane:</p> <p>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab kiriku osa keskaja ühiskonnas kultuuripärandi säilitajana ja maailmapildi kujundajana Nimetab ristsõdade eesmärgid ja tulemused. Kasutab kontekstis mõisteid <i>paavst, patriarh, piiskop, preester, munk, nunn, romaani stiil, gooti stiil</i>; • Iseloomustab Frangi riigi osatähtsust varakeskaegses ühiskonnas. Teab, kes oli Karl Suur, ning kirjeldab tema tegevust. Iseloomustab Frangi riigi jagunemist ja selle põhjusi; • Iseloomustab läänikorda, feodaalset hierarhiat, seisuslikku ühiskonda, naturaalmajandust ning talupoegade ja feodaalide elulaadi. Seletab ja oskab kasutada kontekstis mõisteid <i>senjäär, vasall, feodaal, pärisori</i>. • Iseloomustab araabia ühiskonda, kultuuri ja selle mõju Euroopale, näitab kaardil araablaste vallutusi. Oskab kasutada islamiga seotud mõisteid <i>koraan, mošee, Meka</i>. Teab, kes oli Muhamed. • Kirjeldab viikingite elu ning nimetab ja 	<p>Mõistab keskaja inimese eluviisi ja väärtushinnanguid.</p> <p>Mõistab erinevate keskkondade reegleid.</p> <p>Mõistab ühiskonnas kehtivaid norme ja väärtusi.</p> <p>Peab lugu erinevate rahvaste traditsioonidest.</p>	<p>Läbivad teemad *Keskkond ja jätkusuutlik areng</p> <p>*Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõimumine</u> *Kunst: kirik kui sakraalehtis</p> <p><u>Lõimumine</u> *Geograafia: araablaste vallutused</p> <p>Läbivad teemad Tervislik eluviis</p> <p><u>Lõimumine</u> Geograafia:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Bütsantsi keisririik. Bütsantsi kultuuri ja teaduse saavutused • Kiievi Venemaa • Keskaja riiklus Saksamaa ja Inglismaa näitel; • Ristisõjad. Esimene ristosõda. Vaimulikud rüütliordud; • Keskaegne ühiskond Prantsusmaa näitel. Läänikorraalduse üldiseloomustus. Feodaalide ja talurahva eluolu. Rüütlikultuur. • Saja-aastane sõda; • Keskaegsed linnad Linnad ja kaubandus Hansa näitel; • Keskaja kultuur. Ülikoolid ja teadus. Keskaegse inimese maailmapilt. 	<p>näitab kaardil nende retkede põhisuundi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab iseloomustada, kuidas kujunes Bütsantsi riik . Teab, kes oli Justinianus I, ning kirjeldab tema tegevust. • Kirjeldab, kuidas tekkis Vana-Vene riik. • Iseloomustab keskaegset ühiskonda Saksamaa, Inglismaa ja Prantsusmaa näitel.Kasutab kontekstis mõistet <i>Inglise parlament</i> • Teab ristosõdade põhjusi ja tulemusi. Töötab kaardiga. Koostab kava. • Iseloomustab seisuslikku korda. Võrdleb erinevate seisuste õiguslikku seisundit. • Iseloomustab rüütlikultuuri • Teab Saja-aastase sõja põhjusi ja tulemusi,koostab kava. Teab, kes on Janne d`Ark • Teab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, iseloomustab keskaegse linna eluolu, tsunftikorda, linnade valitsemist, Hansa Liidu tegevust. Kasutab kontekstis mõisteid <i>raad, tsunft, gild, Hansa Liit</i>. • Iseloomustab keskaegset haridussüsteemi. 	<p>Näeb probleeme ja otsib neile lahendusi.</p> <p>Organiseerib õpikeskkonda ja hangib õppimiseks vajaminevat teavet</p> <p>Oskab võrrelda eri ajastute väärtushinnanguid ning aktsepteerib neid</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p>	<p>viikingite retked</p> <p>Läbivad temad: Väärtused ja kõlblus</p> <p>Läbivad teemad: Tervis ja ohutus</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng</p>
---	--	--	---

<p>Romaani ja gooti stiil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Humanism ja renessanss; <p>Eesti ajalugu ristiusustamisest reformatsioonini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eestlased muinasaja lõpul • Muistne vabadusvõitlus. <ul style="list-style-type: none"> • Jüriöö ülestõus. <ul style="list-style-type: none"> • Eluolu. Linnade areng. <p>Maailm varauusajal (1492–1600):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suured maadeavastused; <ul style="list-style-type: none"> • Reformatsioon ja vastureformatsioon; 	<p>Teab nimetada Euroopa vanimaid ülikoole. Teab, kes oli Aquino Thomas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab ja võrdleb romaani ja gooti stiile • Oskab kasutada mõisteid <i>renessanss</i> ja <i>humanism</i>. Teab, kes oli Leonardo da Vinci ja Michelangelo. <p>Nimetab ja näitab kaardil muinasmaakondi, suuremaid linnuseid, iseloomustab eestlaste eluolu muinasaja lõpul,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab Eesti ristiusustamist ja muistset vabadusvõitlust. Oskab analüüsida eestlaste kaotuse põhjusi <p>Kasutab kontekstis mõisteid <i>Mõõgavendade Ordu, Liivi Ordu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oskab välja tuua ülestõusu põhjusi ja tagajärgi. • iseloomustab keskaegse linna eluolu, tsunftikorda, linnade valitsemist, Hansa Liidu tegevust. Kasutab kontekstis mõisteid <i>raad, tsunft, gild, Hansa Liit</i> • Teab maadeavastuste tähendust Euroopale ning Euroopa mõju avastatud maades. Teab, kes oli Kolumbus, Vasco da Gama ja F.Magalhaes 	<p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Väärtustab ühiskonnas toimunut ning oskab rakendada teavet õppetöös</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi</p> <p>Oskab võrrelda eri ajastute väärtushinnanguid ning aktsepteerib neid</p>	<p>Väärtused ja kõlblus</p> <p><u>Lõiming</u> *Geograafia: Eesti muinasmaakonnad * Kirjandus: muistne vabadusvõitlus *Kirjandus: "Tasuja"</p> <p>Läbivad teemad: Keskkond ja jätkusuutlik areng Tehnoloogia areng Karjääriplaneerimine <u>Lõiming</u> *Geograafia: Maadeavastajate retked kaardil.</p>
--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> Eesti 16. sajandil. Eluolu. Vaimuelu ja kultuur. Liivi sõda 	<ul style="list-style-type: none"> Teab, kuidas mõjutas reformatsioon varauusaegset ühiskonda ning kes oli Martin Luther. Seletab ja oskab kasutada kontekstis mõisteid <i>reformatsioon</i>, <i>protestandid</i>, <i>luteri usk</i>. <p>. Iseloomustab Eesti arengut 16. sajandil, teab reformatsiooni mõju ja linnade arengut.</p> <p>Selgitab Liivi sõja põhjusi ja tulemusi.</p>	<p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p>	<p>Kirjandus: Bornhöhe</p>
<p>TEEMA</p>	<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>PÄDEVUSED</p>	<p>LÕIMUMINE, LÄBIVAD TEEMAD</p>
<p>8.KLASS Uusaja ajalugu Maailm aastail 1600-1815:</p> <ul style="list-style-type: none"> absolutismiajastu Euroopas Prantsusmaa näitel; Valgustusfilosoofia Barokkajastu Inglise kodusõda ja restauratsioon parlamentarism Inglismaal; valgustatud absolutism Preisimaa ja Venemaa näitel; Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus. Muudatused majanduses ja poliitikas. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> iseloomustabvalitsemiskorralduse muutusi uusajal: seisuslik riik, absolutism, valgustatud absoluutism, parlamentarism; toob esile ühiskonna ümberkorraldamise võimalusi reformide ja revolutsiooni teel ning saab aru, mille poolest need erinevad; selgitab ja kasutab kontekstis mõisteid <i>valgustus</i>, <i>reform</i>, <i>revolutsioon</i>, <i>restauratsioon</i>, absolutism, parlamentarism teab, mis muutused toimusid Rootsi- ja Vene ajal Eesti võimukorralduses, talurahva elus, hariduses ja kultuuris 	<p>Mõistab ühiskonnas kehtivaid norme ja väärtusi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p>	<p><u>Lõiming</u> *<u>Ühiskonnaõp</u>: riigivalitsemise vormid, kodanikkonna võimalused võimu mõjutamisel. *<u>Inglise keel</u>: Inglismaa valitsemine; traditsioonid, sümbolid USA sünd, - sümbolid *<u>Vene keel</u>: Peterburg *<u>Kunstiõpetus</u>:</p>

<p>Vaimuelu ja kultuur.</p> <ul style="list-style-type: none"> • USA iseseisvumine; • Suur Prantsuse revolutsioon. • Napoleoni sõjad. <p>3.4.3. Maailm aastail 1815-1918:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapitalismi areng • XIX saj poliitilised õpetused • Rahvuslus 19. saj. Saksamaa näitel; • Eesti 19. saj. ja 20. saj. algul. 	<p>ning mis olid Põhjasõja tagajärjed Eestile;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas tekkisid Ameerika Ühendriigid ja iseloomustab Ameerika Ühendriikide riigikorraldust; • selgitab Prantsuse revolutsiooni ning Napoleoni reformide põhjusi, tagajärgi ja mõju; • teab, mis muutused toimusid Euroopa poliitilisel kaardil Viini kongressi tulemusena ning näitab neid kaardil • teab, kes olid Napoleon, Louis XIV, Peeter I ja Voltaire; iseloomustab nende tegevust. • Teab majanduse arengu iseloomulikke tunnuseid ajaloo vältel, oskab iseloomustada muutusi tootmises seoses tööstusliku pöördega, oskab nimetada tähtsamaid tehnikasaavutusi ning toob esile tööstusliku pöörde positiivsed ja negatiivsed tagajärjed/tulemused. • Seletab ja kasutab mõisteid <i>liberalism</i>, <i>konservatism</i>, <i>sotsialism</i>. • Iseloomustab rahvusliku liikumise eeldusi ja põhjusi Euroopas ning teab tulemusi. • Kirjeldab Saksa rahvusriigi loomist. • Kirjeldab Vene tsaaririigi poliitikat 	<p>Teeb koostööd ning arvestab erinevaid seisukohti.</p> <p>Mõistab ühiskonnas kehtivaid norme ja väärtusi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p>	<p>barokk, rokokoo, klassitsism</p> <p><u>Lõiming</u> Kirjandus: teksti analüüs * Geograafia: Euroopa kaart * Kunst: olustik * Emakeel: suuline eneseväljendus oskus</p> <p>Läbivad teemad Tehnoloogia Väärtused ja kõlblus Jätkusuutlik areng Karjääri-planeerimine</p>
--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Ärkamisaeg ja rahvuslik liikumine; • Esimene maailmasõda; • Eesti Vabariigi sünd • Kultuur 19.saj. ja 20. saj. algul. 	<p>Balti kubermangudes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseloomustab talurahva õigusliku seisundi muutumist ja teab talurahvaseaduste tähtsust. • Teab rahvusliku ärkamisaja eeldusi iseloomustab liidrite tegevust ning kirjeldab tähtsamaid üritusi. • Teab venestusaja mõju Eesti elule 19. sajandi lõpus. • Toob esile 1905. aasta revolutsiooni mõju ja tagajärjed Venemaal ning Eestis. • Näitab kaardil Esimeses maailmasõjas osalenud riikide liite ning iseloomustab riikide rahvusvahelist positsiooni ja suhteid. • Teab Esimese maailmasõja põhjusi, käiku ja tagajärgi. • Teab Eesti iseseisvumise protsessi ja kirjeldab sündmusi. • Teab ning iseloomustab 19. sajandi ja 20. sajandi alguse tähtsamaid kultuurisaavutusi 	<p>Analüüsib oma teadmisi</p> <p>Arvestab teiste arvamusega</p> <p>Analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Läbivad teemad: Tehnoloogia areng Karjääri-planeerimine</p>	<p>Läbivad teemad</p> <p>*Kultuuriline identiteet</p> <p>*Kodaniku-algatus</p> <p><u>Lõiming</u> Kirjandus: teksti analüüs</p> <p>* Geograafia: Eesti ja Euroopa kaart</p> <p>* Kunst: olustik</p> <p>*Emakeel: suuline eneseväljendus oskus</p> <p>* Muusika: rahvuslik muusika</p> <p>*Loodusteadused: teaduse ja tehnika areng</p> <p>4* Kunstiõpetus: realism, impressionism</p>
--	---	---	---

<p>9. KLASS LÄHIAJALUGU</p> <p>Maailm kahe maailmasõja vahel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rahvusvaheline olukord peale Esimest maailmasõda. • Rahvusvahelised suhted 1920. ja 1930. aastail. <ul style="list-style-type: none"> • Maailmamajandus. • Demokraatia: USA • Diktatuurid 1920.-1930. aastail: • NSVL, natsionaalsotsialistlik Saksamaa. • Kultuur ja eluolu 20. saj. I poolel; • Eesti Vabariik: majandus, sise- ja väispoliitika; kultuur. <p>Teine maailmasõda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euroopa Teise maailmasõja eelõhtul, MRP. Teise maailmasõja algus, Saksa vägede pealetung Euroopas 1939-1941. Sõja laienemine, Hitleri vastane koalitsioon. Teise maailmasõja lõpp. 	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Näitab kaardil Esimese maailmasõja järel toimunud territoriaalseid muutusi (Versailles' süsteem). • Nimetab rahvusvahelise olukorra teravnemise põhjusi 1930. aastatel. • Analüüsib suure majanduskriisi põhjuseid ja sellest väljatuleku teid. • Iseloomustab demokraatlikku ühiskonda. Iseloomustab diktatuurset ühiskonda. Võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda. • Nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi. • Iseloomustab Eesti Vabariigi arengut demokraatliku parlamentarismi aastatel ja vaikival ajastul. • Iseloomustab kultuuri arengut ja eluolu Eesti Vabariigis, nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi. • Iseloomustab, milline oli rahvusvaheline olukord Teise maailmasõja eel ja toob esile Teise maailmasõja puhkemise põhjusi. Teab, millal algas ja lõppes Teine 	<p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Mõistab sõjajärgse inimese eluviisi ja väärtushinnanguid</p> <p>Näeb probleeme, analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Näeb probleeme, analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p>	<p><u>Lõiming</u> * Geograafia: Euroopa ja maailma poliitiline kaart</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p> <p>Jätkusuutlik areng Tehnoloogia</p> <p>Karjääri-planeerimine</p> <p>Läbivad teemad: Teabekeskond Väärtused ja kõlblus</p>
---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> Eesti Teise maailmasõja ajal. <p>Maailm pärast Teist maailmasõda:</p> <ul style="list-style-type: none"> külm sõda- rahvusvahelised suhted, kriisid. <ul style="list-style-type: none"> Arenenud tööstusriigid USA ja Saksamaa LV näitel. Kommunistlikud riigid NSVL näitel. Eesti nõukogude okupatsiooni all. Rahvaste vabadusliikumine ja koloniaalimpeeriumide lagunemine; Kommunistliku süsteemi kokkuvarisemine. Eesti Vabariigi taasiseseisvumine. Maailm 1990.aastail; 	<p>maailmasõda.</p> <ul style="list-style-type: none"> Teab, mis riigid tegutsesid koostöös Saksamaaga ja mis riikidest moodustus Hitleri-vastane koalitsioon. Näitab kaardil Teise maailmasõja sõjategevust Idarindel, Läänerindel, Vaiksel ookeanil ja Põhja-Aafrikas. Selgitab MRP ja baaside lepingu tähtsust Eesti ajaloos. Iseloomustab Eesti Vabariigi iseseisvuse kaotamist. <ul style="list-style-type: none"> Näitab kaardil muudatusi Teise maailmasõja järel. Toob esile Teise maailmasõja tulemused ja tagajärjed. Iseloomustab külma sõja kujunemist ja olemust, toob esile selle avaldumise valdkonnad ning vormid. Näitab kaardil olulisemaid külma sõja aegseid kriisikoldeid. <ul style="list-style-type: none"> Iseloomustab tööstusriikide arengut USA ja SLV näitel. Iseloomustab kommunistlikku ühiskonda NSV Liidu näitel Iseloomustab Eesti arengut NSV Liidu koosseisus <ul style="list-style-type: none"> Toob esile kommunistliku süsteemi kokkuvarisemise põhjused ja tagajärjed Analüüsib Eesti iseseisvuse taastamist ja 	<p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Näeb probleeme, analüüsib põhjusi ja tagajärgi.</p> <p>Mõistab seoseid tänapäeva ja varem toimunu vahel.</p> <p>Arutleb, väljendab end selgelt ja asjakohaselt . Arvestab teiste seisukohtadega .</p>	<p><u>Lõiming</u> *Geograafia. kaardiõpetus</p> <p>*Kirjandus: biograafiad, mälestusi</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Väärtused ja kõlblus</p> <p>Jätkusuutlik areng Tehnoloogia</p> <p>Läbivad teemad *Kultuuriline identiteet *Kodaniku-algatus</p>
--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • Kultuur ja eluolu 20. saj. teisel poolel. 	<p>Eesti Vabariigi arengut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Näitab kaardil muutusi maailma poliitilisel kaardil 1990. aastatel • Iseloomustab kultuuri ja eluolu 20. sajandi II poolel 		<p>Karjääri- planeerimine</p>
---	--	--	-----------------------------------